

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Schubauer László ügyvéd által képviselt **felperesnek** a Baumgartner és Bencze Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Baumgartner Imre ügyvéd) által képviselt **alperes** ellen tisztességtelen piaci magatartás jogkövetkezményei iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2009. június 3. napján meghozott 4.G.40.190/2008/13. számú ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét részben megváltoztatja. Megállapítja, hogy az alperes azzal, hogy az "**A**" Kft-nek és a "**B**" Zrt-nek a felperessel fennálló szerződéses viszonya alatt az őrzésvédelmi feladatok ellátására ajánlattal élt, majd a szerződéses viszony megszűnését követően a "**B**" Zrt. által kiírt meghívásos pályázaton részt vett, a felperes üzleti titkát a tisztességtelen piaci magatartás tilalmát sértő módon használta fel.

A felperest elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 8 napon belül leletezés terhe mellett rójon le az iratoknál 45.000,- (Negyvenötezer) Ft kereseti és fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 45.000,- (Negyvenötezer) Ft első- és másodfokú perköltséget. Ezt meghaladóan a felek maguk kötelesek viselni az első- és másodfokú eljárásban felmerült költségeiket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A megyei bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 64.000,- Ft perköltséget, megállapítva, hogy a felmerült költségeit a felperes maga viseli. Határozata indokolásában megállapította, hogy "**C**" 2008. március 17-ig a felperes területi igazgatója volt és

munkaköréből adódóan ismerte a felperes tevékenységét, a vele szerződéses viszonyban lévő személyek lényeges adatait és a szerződések lényeges tartalmi elemeit.

2008. április 10-én "C" megalapította társával az alperest és annak egyik ügyvezetője lett. A felperes és az alperes fő tevékenységi köre megegyezik.

Az ítélet indokolása szerint a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy az alperes megalapítása után "C" szerződési ajánlattal kereste meg a felperes szerződéses partnereit, vagy legalábbis ajánlattételre ajánlkozott. Ugyancsak a felperesnek kellett bizonyítani, hogy ez az ajánlattétel, vagy ajánlkozás okozta, hogy a "A" Kft. a kaszinó őrzésére vonatkozó megbízási szerződést a felperessel megszüntette, továbbá azt, hogy "C" a felperes egyes munkavállalóit az alpereshez megpróbálta átcsábítani.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése útján úgy foglalt állást, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A bizonyítékok (tanúvallomások) azt támasztják alá, hogy "C" a "D" Zrt-nek és a "E" Kft-nek egyáltalán nem tett ajánlatot, míg a "B" Zrt. és a "A" Kft. esetében a cégek vezető tisztségviselői keresték meg ajánlattételre, ráadásul az "A" Kft. ügyvezetője már csak azután, hogy a felperessel fennállt megbízási szerződést megszüntette. A "B" Zrt. részéről az igazgató nemcsak "C"-t kérte ajánlattételre, hanem egy másik céget is, ezután került megszüntetésre a felperessel a szerződés, de a meghívásos pályázat kiírását követően a pályázatot a felperes nyerte el. Az "A" Kft. és a felperes közti szerződés megszűnése nem áll okozati összefüggésben az alperes megalapításával és "C" tevékenységével.

A biztonsági őrök nem voltak a felperes alkalmazottai, hanem valamelyik felperesi alvállalkozónál dolgoztak. "F" és "G" az őrzött cég vezető tisztségviselői kérdezték meg, hogy maradnának-e a telephelyen, ha megváltozna a védelmet ellátó cég személye. "H" és "I" pedig úgy nyilatkoztak, hogy munkaviszonyuk a felperes alvállalkozójával "C"-től és az alperestől teljesen független okokból szűnt meg, a munkaviszonyuk megszűnése után ők keresték meg "C"-t.

Az "A" Kft. 2008. szeptember 15-én felmondta a **Helység 1-i** kaszinó őrzésére vonatkozó szerződését, mégpedig az évek folyamán tapasztalt minőségromlás miatt. A felperessel fennállt szerződés megszüntetése az alperestől független okból következett be, bár ezt követően a cég az alperessel kötött megbízási szerződést.

A bíróság álláspontja szerint az ajánlattétel és az ajánlattételre ajánlkozás valóban sértette volna a Tpvt. 4. §. (1) bekezdését, az azonban nem minősül üzleti titok tisztességtelen felhasználásával elkövetett jogellenes piaci magatartásnak, ha a felperes valamely szerződéses partnere ajánlatot tesz az alperesnek, azaz ajánlattételre kéri és az alperes erre válaszolva tesz ajánlatot. Ilyen válaszadástól való tartózkodási kötelezettség az alperest nem terhelte, ilyet nem vállalt és a Tpvt. 4. §. (1) bekezdéséből eredően sem terheli. Ilyen kötelezettség indokolatlanul és szükségtelen mértékben korlátozná a gazdasági verseny szabadságát.

A bíróság utalt arra is, hogy az őrzést ellátó személyek a felperes alvállalkozójának dolgozói voltak, amennyiben pedig az alperes a munkavállalókat átcsábította volna, ezzel kapcsolatosan igényt legfeljebb az alvállalkozó érvényesíthetne, az e tényállásra alapított kereset esetében tehát a felperes keresetőségi joggal sem rendelkezik. A tisztességtelen

piaci magatartásra alapított alanyi jog jogosultja a felperes alvállalkozója (az örök munkáltatója) lenne.

A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és az alperesnek a kereseti kérelem szerinti marasztalását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása és a bizonyítékok értékelése során figyelmen kívül hagyta "G" tanúvallomását, melyből megállapítható, hogy "C" 2008. nyarának végén járt az "E" Kft. telephelyén. A cég ügyvezetője jelezte "G"-nek, hogy esetlegesen változás következik be az őrzés területén, majd "C" a "E" Kft. ügyvezetőjének érdeklődése után megkereste a tanút, hogy hajlandó-e neki dolgozni. Ezen közvetett bizonyítékok információt hordoznak a felperesi kereseti kérelem ténybeli megalapozása tárgyában.

A "B" Zrt. vezérigazgatója, "J" tanúvallomásából is az derül ki, hogy az alperes 2008. májusában - ismerte a felperes és a pékség közötti szerződés pontos részleteit - kedvezőbb ajánlatot tett a cégnek. Ez nem a pályázati kiírás részeként született, de azt a célt szolgálta, hogy alkupozícióba segítse a pékséget a felperessel folytatott tárgyalás során. A kedvezőbb árajánlattal tehát a felperes, mint versenytárs piaci pozícióját kívánta gyengíteni az alperes, bízva abban, hogy az árajánlat birtokában a felperessel fennálló szerződést a pékség megszünteti.

A bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy ezek után az alperes azzal az előnnyel vett részt a meghívásos tenderen, hogy pontosan ismerte a felperesi szolgáltatás szakmai tartalmát, mind az általános, mind a speciális feladatok körét, ezek ismeretében tette meg a tenderkiírásra saját ajánlatát, felhasználva a felperes üzleti titkait.

A felperes kiemelte, hogy a "A" Kft. 2008. szeptember 15-én mondta fel a kaszinó őrzésére vonatkozó szerződést a felperessel, mégpedig a rendes felmondás szabályai szerint, a felmondásban egyáltalán nem hivatkozott minőségromlásra. A bíróság e körben "K" tanúvallomását indokolás nélkül fogadta el, de nem tért ki arra, hogy az ezzel ellentétes vallomásokat ("L", "LY" és "M" vallomását) miért nem értékeli.

Téves és iratellenes megállapítást tett az elsőfokú bíróság ítéletében, mikor rögzítette, hogy az alperes csak a felperesi megbízási szerződés megszűnése után tett ajánlatot a "A" Kft. kérésére. "K" ugyanis úgy nyilatkozott, hogy az árajánlat írásban, 2008. szeptember 8-án készült. Az írásbeli megkeresésre adott válasz szerint tehát megállapítható, hogy az alperes - alacsonyabb vállalkozási díjat tartalmazó - árajánlatának benyújtását követően került sor a szerződés felperessel való felmondására.

A felperes fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint az üzleti titok tisztességtelen felhasználása során nem annak van jelentősége elsődlegesen, hogy ki kezdeményezi az üzleti kapcsolatot, hanem annak, hogy az üzleti kapcsolat során az alperes a felperes üzleti titkainak felhasználásával, a felperesnek kárt okozva folytatta gazdasági tevékenységét. Mind a "B", mind az "A" Kft. részére adott árajánlatát a felperes üzleti titkainak felhasználásával fogalmazta meg, ez a pékség esetén a felperest a vállalkozási díj csökkentésére kényszerítette, míg az "A" Kft. esetében a szerződés felbontásával járt.

A felperes fellebbezése kiegészítésében csatolta az alperes által a "B" részére készített ajánlatot, rámutatva arra, hogy ez a felperes által használt szerződésmintára épül, mind külalakjában, mind szerkezeti felépítésében, mind pedig tartalmi részében szó szerint átveszi a felperes által használt szerződési ajánlat egyes elemeit. Az ajánlatok összehasonlításával egyértelműen megállapítható, hogy "C" az alperes képviselőjeként a korábbi munkáltatója

üzleti titkát képező szerződési ajánlatforma felhasználásával tette meg a szerződési ajánlatot. Csatolta továbbá az alperes által a "B" vezérigazgatójának 2008. júniusában küldött emlékeztető másolatát, amely szerint "C" felkereste a pékség vezérigazgatóját és üzleti megbeszélést folytatott. Ez alapján megállapítható, hogy az alperes megkereste a pékség vezérigazgatóját, bemutatta új cégét, kritizálta korábbi munkáltatója tevékenységét és magasabb szintű szolgáltatást ajánlott, jelezve, hogy konkrét árajánlatot is hajlandó adni. A megbeszélés során is a volt munkáltatója üzleti titkait használta fel.

"C", mint az alperes képviselője kezdeményezte, hogy a pékség kérjen tőle árajánlatot. Formailag tehát előfordulhat, hogy a pékség kérte az alperestől az ajánlatot, de erre az alperes kezdeményezésére került sor.

A munkaerő átcsábításával kapcsolatosan a felperes fellebbezésében rámutatott, hogy az örzésvédelem területén a megrendelő számára nagyon fontos szempont a személyi állandóság. A bíróság azzal szemben sem látta megalapozottnak a munkaerő csábítást, hogy több tanú is úgy nyilatkozott, hogy az alperes, vagy a megbízó vezető tisztségviselője megkereste őket, hogy hajlandóak-e a biztonsági őri feladatokat ellátni akkor, ha a felperes helyett más szervezet végzi a tevékenységet. Utalt még arra, hogy ugyan az egyes biztonsági őrök nem a felperes, hanem alvállalkozóinak munkavállalói voltak, de ténylegesen a felpereshez kötődtek, a felperes végezte az oktatásukat, szerelte fel őket formaruhájával, a napi munkavégzés során a felperes látta el utasításokkal.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte.

Kiemelte, hogy a munkaszerződésben foglalt versenytilalmi megállapodás - megfelelő ellentételezés hiányában - érvénytelen.

Az alperes az alacsonyabb munkavállalói és adminisztrációs létszáma miatt tudott kedvezőbb ajánlatot tenni, így nem járt el tisztességtelen módon, mikor a felperes szerződéses partnereinek kifejezett felhívására ajánlatot tett.

Vitatta a „munkavállalói átcsábítás” megtörténtét.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a per eldöntéséhez szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett peradatok okszerű mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetését azonban az ítéletábra - az alábbiakra figyelemmel - nem osztotta maradéktalanul.

A felperes gazdasági tevékenységével kapcsolatos tények, információk, adatok (az ügyfélkör, a szerződések tartalmi elemei, a szolgáltatások köre, a díjtételek) nyilvánosságra hozatala, illetve illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a felperes jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit nyilvánvalóan sérti, vagy veszélyezteti. A felperes ezen adatok, információk titokban tartása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette, "C" munkaszerződésének 5.3. pontjába foglaltak ezen követelménynek eleget tesznek.

A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy a megjelölt tények, információk, adatok a Ptk. 81. §. (2) bekezdésében foglaltak szerint üzleti titoknak minősülnek.

Utal ugyanakkor az ítéletábra arra, hogy a munkaszerződés egyéb versenykorlátozó rendelkezései (5.11. és 5.12. pontja) - megfelelő ellentételezés hiányában - az Mt. 3. §. (6) bekezdésében írtakra figyelemmel érvénytelenek, de a felperes ezen rendelkezésekre nem is alapított kereseti kérelmet.

"C"nek a munkaköréből kifolyólag a felperes fenti üzleti titkairól tudomása volt. Az alperes általa történő megalapításával óhatatlanul együtt járt ezen üzleti titkot képező adatoknak, tényeknek az alperes általi megszerzése. Erre is figyelemmel az ítéletábra megítélése szerint nem az üzleti titok fentiek szerinti megszerzése, hanem annak alperes általi felhasználása alapozza meg a jogsértést.

A perrel érintett időszakban, a kifogásolt alperesi magatartás tanúsításakor a felperesnek mind a "A" Kft.-vel, mint pedig a "B" Zrt.-vel élő szerződéses kapcsolata volt. Ezen szerződéses viszonyban az alperes "C" révén minden részletét (a felperes által nyújtott szolgáltatások körét, a tevékenység elvégzésének helyét, az alkalmazott díjtételeket stb.) ismerte. Az alperes a felperes mindkét ügyfelének ezen információk birtokában, azonos tevékenység ellátására terjesztett elő ajánlatot (a "A" Kft. részére szeptember 8-án, míg a pékségnek már ezt megelőzően). A "B" Zrt.-vel fennálló felperesi szerződéses kapcsolat megszűnését közvetlenül követően pedig ugyanezen információk birtokában nyújtotta be pályázatát az őrzés-védelmi feladatok ellátására.

Megállapítható, hogy az alperes ezen ajánlatok megtételével, illetőleg a pályázatával felhasználta a felperesnek a fentebb meghatározott adatokra kiterjedő üzleti titkát, hiszen ezen információk segítették hozzá ahhoz, hogy az ügyfeleknek a felperessel fennálló szerződésben foglaltakhoz képest kedvezőbb ajánlatot tegyen. Ezen magatartásával az alperes a felperes hozzájárulása nélkül tisztességtelen módon használta fel a felperes üzleti titkait, így megállapítható, hogy a Tpv. 4. §. (1) bekezdésében foglaltak szerint minősülő tisztességtelen piaci magatartást valósította meg. Az ítéletábra megítélése szerint ezen alperesi magatartás perbeli minősítésekor nincs jelentősége annak a körülménynek, hogy az alperes maga ajánlkozott-e a felperes ügyfeleinél kedvezőbb ajánlat megtételével, avagy az ügyfelek keresték meg ajánlattételre az alperest. Az ajánlatok megtételére ugyanis a felperes és ügyfelei között fennálló szerződés időtartama alatt, illetve az adott szerződés minden részletére kiterjedő információ birtokában került sor.

Az ítéletábra ezzel kapcsolatosan csupán utal a fenti jogszabályi rendelkezés alkalmazása körében kialakult bírói gyakorlatra. E szerint a versenytárs üzleti titkának megszerzése és felhasználása tisztességtelen piaci magatartásnak minősül, különösen akkor, ha azt a versenytárssal bizalmi viszonyban álló személy közreműködésével valósítják meg. Üzleti titkot sértő magatartást valósít meg az alperes akkor, amikor az egyik tagja munkaviszonya útján tudomására jutott tényeket felhasználja. Amennyiben az alperes a tagjának korábbi munkaviszonya folytán tudomására jutott üzleti titok felhasználásával köt a felperes korábbi üzleti partnerével szerződést, magatartása jogsértést valósít meg. (BH 1997.407. számú jogeset, Legfelsőbb Bíróság Pf.IV.25.287/2000/3., Pf.IV.25.439/1999/2., Gfv.X.30.130/2009/3., Pf.IV.26.086/2001/3., Pf.IV.25.857/2000/4. számú ítéletei)

Erre figyelemmel - ellentétben az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel - a fentebb meghatározott alperesi magatartás tekintetében a jogsértés megtörténtének megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelem megalapozott.

Az ítéletábra ugyanakkor a Tpv. 86. §. (2) bekezdés b.) pontjában foglalt jogkövetkezmény alkalmazásának, azaz a további jogsértéstől való eltiltásnak nem látta indokát. A kifogásolt jogsértő magatartást követően eltelt időmúlásra figyelemmel, a piaci tevékenység mindkét fél általi folytatása, a körülmények változása (az alperes már nincs aktuális és időszerű adatok birtokában) folytán indokolatlan az alperest eltiltani attól, hogy a későbbiekben a piacon a felperes üzletfeleihez a piaci verseny keretei között ajánlattal forduljon.

Az ítéletábra a fentiek mellett sem ítélte megalapozottnak a felperes kártérítés iránt előterjesztett kereseti kérelmét. A felperes ezen igényét kizárólag a "A" Kft.-vel kötött szerződés megszüntetése által okozott károk tekintetében érvényesítette, ugyanakkor a cég által a bíróság megkeresésére adott válasz alapján - a felperes ezzel kapcsolatos egyéb érvelésével szemben - nem nyert bizonyítást, hogy az alperes általi ajánlattétel és a felperes szerződésének megszüntetése között fennáll az okozati összefüggés, azaz e tekintetben a kártérítési felelősség Ptk. 339. §. (1) bekezdésében foglalt konjunktív feltételei maradéktalanul nem állnak fenn.

Az ítéletábra a felperesnek az alperes munkaerő-csábításra irányuló magatartásával kapcsolatosan az alábbiakra mutat rá. A kereseti kérelmet a felperes által előadott tények, valamint az arra alapított, érvényesíteni kívánt jog együttesen töltik ki tartalommal. Utóbbi tekintetében a kereseti kérelemnek magában kell foglalnia a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet. A felperes ugyan kereseti kérelmében az alperes piaci magatartásának minősítése céljából a munkaerő-csábítással kapcsolatosan részletes tényelődást tett, de határozott, a bíróság döntésére irányuló kereseti kérelmet e tekintetben nem terjesztett elő. Kizárólag a felperes üzleti partnereinek az alperes általi - a megszerzett üzleti titok felhasználásával való - megkeresése tekintetében kérte a jogsértés megállapítását, az alperes további jogsértéstől való eltiltását és e körben terjesztette elő kártérítési igényét is, és fellebbezésében is ugyanilyen tartalommal tartotta fenn keresetét.

Az alperes munkaerő-csábítással kapcsolatos magatartásának részletes vizsgálata és versenyjogi minősítése tehát sem az első-, sem a másodfokú eljárás tárgyát nem képezte, ugyanakkor az ítéletábra az elsőfokú bíróság által e tekintetben - szükségtelenül - kifejtetteket (hogy az alperes részéről célzatos munkaerő-csábításra nem került sor) maradéktalanul osztotta.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra a Pp. 253. §. (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperesi jogsértést a rendelkező részben írtak szerint megállapította.

A megyei bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása indokoltá tette a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezések módosítását is. E tekintetben az ítéletábra úgy foglalt állást, hogy a peres felek pernyertességének aránya egyenlő (50-50 %). Így a Pp. 81. §. (1) bekezdése értelmében a feleknek az ügyvédi képviselő ellátásával kapcsolatosan felmerült költségeiket maguknak kell viselniük.

A kiadmány hitelével:
kiadó: